

Odluka kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Br. 05/22

Koristeći se ovlaštenjima koja su visokom predstavniku dana članom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Opći okvirni sporazum), prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje navedenog Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora, i članom II 1. (d) prethodno navedenog Sporazuma, koji od visokog predstavnika zahtijeva da olakša rješavanje bilo kojih poteškoća koje se pojave u vezi sa civilnom provedbom Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini;

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Konferencije za implementaciju mira održane u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru visokog predstavnika da upotrijebi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi s tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu s gore navedenim, "donošenjem obavezujućih odluka, kada to ocijeni neophodnim", o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački (c) stava XI.2) "mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Pozivajući se takođe na stav 4 Rezolucije 1174 (1998) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 15. juna 1998. godine, prema kojem Vijeće sigurnosti, u skladu s poglavljem VII Povelje Ujedinjenih naroda "...ponavlja da je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje Aneksa 10 o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora i da u slučaju spora može davati svoja tumačenja i preporuke, te donositi obavezujuće odluke, kako god ocijeni da je neophodno, o pitanjima koja je obrazložilo Vijeće za implementaciju mira u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine";

Napominjući da Ustav Bosne i Hercegovine utvrđuje da je Bosna i Hercegovina demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora;

Imajući u vidu istaknuto mjesto koje izbori imaju prema Općem okvirnom sporazumu za mir i potrebu da se garantira da izbori koji će se održati 2. oktobra 2022. godine budu slobodni, pravični i demokratski;

Ponovo potvrđujući da građanima Bosne i Hercegovine mora biti omogućeno da ostvaruju svoja demokratska prava na slobodnim, pravičnim i demokratskim izborima i da uvjeti za takve izbore postoje uprkos nemogućnosti njihovih političkih lidera da postignu kompromis po pitanju izborne reforme;

Vođeni potrebom za jačanje integriteta izbora i unapređenje upravljanja izbornim procesom na transparentan način pružanjem mogućnosti Centralnoj izbornoj komisiji BiH da efikasno sankcionira kršenja pravila ponašanja u izbornoj kampanji, a sve u cilju da se izborni zakon uskladi s međunarodnim standardima i dobrom praksom za demokratske izbore prema preporukama Ureda za demokratske institucije i ljudska prava pri misiji OSCE-a (ODIHR) i prema onome što je naglašeno u Mišljenju Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo u EU;

Pozdravljajući napore Evropske unije i Sjedinjenih Američkih Država da omoguće postizanje dogovora o izbornoj reformi kojim bi se pristupilo rješavanju pitanja vezanih za odluke Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda, kao i nedostataka u vezi s integritetom izbornog procesa koje su uočile međunarodne institucije, između ostalih i Ured za demokratske institucije i ljudska prava pri misiji OSCE-a odnosno Venecijanska komisija Vijeća Evrope;

Izražavajući žaljenje zbog toga što političke stranke nisu mogle iskoristiti taj proces za postizanje dogovora o ustavnim i izbornim reformama potrebnim radi vraćanja povjerenja građana i predviđenim u Mišljenju Evropske komisije o zahtjevu koji je BiH podnijela za članstvo u EU;

Energično pozivajući sve političke stranke da se suzdrže od negativne, neodgovorne i retorike podjela, apelirajući na vlasti da osiguraju integritet izbornog procesa i pozivajući građane da daju svoj glas;

Podsjećajući da je ton proteklih kampanja u velikoj mjeri bio negativan i polarizirajući, s naglaskom na nacionalizam, lične napade, pozivanje na ratnu prošlost Bosne i Hercegovine i izazivanje straha, što je zasjenilo

socio-ekonomska pitanja, poput npr. pitanja korupcije, nezaposlenosti, migracija i obrazovanja;

Uvjereni da se izmjenama i dopunama u nastavku odluke ne mijenja izborni sistem Bosne i Hercegovine niti se ostvaruje bilo kakav utjecaj na aktivnosti koje preduzima Centralna izborna komisija BiH;

Konstatirajući da reforme neophodne za napredovanje na putu prema integraciji u Evropsku uniju obuhvataju i izbornu reformu te da će im stoga biti potrebno pristupiti ubrzo nakon održavanja izbora;

Uzimajući u obzir, imajući u vidu i konstatirajući sve prethodno navedeno, Visoki predstavnik ovim donosi sljedeću odluku:

ODLUKA

kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

1. Zakon koji slijedi i koji čini sastavni dio ove Odluke stupa na snagu kako je predviđeno u članu 10. tog zakona, na privremenoj osnovi, sve dok ga Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

2. Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Sarajevo, 27. jula 2022.

Christian Schmidt

Visoki predstavnik

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA IZBORNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20 i 38/22, u daljem tekstu: Zakon), u članu 1.1a, iza tačke 15) dodaju se nove tačke 16) do 21), koje glase:

"16) "Elektronski mediji", u smislu ovog zakona, su javne i privatne televizijske i radio stanice sa odgovarajućom dozvolom Regulatorne agencije za komunikacije (RAK).

17) "Onlajn mediji", u smislu ovog zakona, su internet portali i druge internetske platforme koje predstavljaju sredstva komunikacije sa ciljem informisanja od javnog interesa.

18) "Štampani mediji", u smislu ovog zakona, su štampane publikacije, poput npr. novina, tabloida, časopisa, knjiga, pamfleta, a koje predstavljaju sredstva masovne komunikacije sa ciljem informisanja od javnog interesa.

19) "Društvene mreže" su internetske ili mobilne platforme koje omogućavaju dvosmjernu interakciju putem sadržaja i komunikacije koje generiraju korisnici, odnosno mediji dostupni na određenim platformama dizajniranim da korisnicima omoguće kreiranje sadržaja i interakciju s informacijama i njihovim izvorima.

20) "Govor mržnje" je svaki oblik javnog izražavanja ili govora koji izaziva ili potiče mržnju, diskriminaciju ili nasilje protiv bilo koje osobe ili grupe osoba, na osnovu rase, boje kože, nacionalnosti, spola ili vjere, etničkog porijekla ili bilo koje druge lične karakteristike ili orijentacije koja podstiče na diskriminaciju, neprijateljstvo i nasilje.

21) "Zloupotreba javnih sredstava i resursa", u smislu ovog zakona, je bilo koje nezakonito korištenje sredstava i resursa države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH i drugih jedinica lokalne uprave i samouprave, kojim kandidati na izborima i izbornim listama, kao javni ili državni dužnosnici, ili neposredno izabrana lica, raspolažu za potrebe obavljanja službene dužnosti. Pod resursima se, u smislu ove definicije, podrazumijevaju pokretna i nepokretna imovina, kao i svi ljudski resursi javnih institucija koji se koriste u okviru radnog vremena."

Article 2

U članu 2.15 Zakona, na kraju drugog stava dodaje se nova rečenica, koja glasi:

“Ako se ne izvrši imenovanje novog ili zamjenskog člana općinske izborne komisije u zakonskom roku, Centralna izborna komisija BiH može izvršiti njihovo imenovanje.”

Član 3.

U članu 2.19 Zakona, iza stava (12) dodaje se novi stav (13), koji glasi:

“(13) Zabranjena je zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora fiktivnim predstavljanjem kako je propisano članom 7.3, stav (2) ovog zakona.”

Dosadašnji stavovi (13) do (17) postaju stavovi (14) do (18).

Član 4.

Član 6.7 Zakona mijenja se i glasi:

“(1) Kada odlučuje po službenoj dužnosti ili kada odlučuje o prigovorima i žalbama, Centralna izborna komisija BiH ima ovlaštenja da naredi izornoj komisiji, Centru za birački spisak, centrima za brojanje ili biračkom odboru da preduzmu mjere kojima se otklanjaju utvrđene nepravilnosti.

(2) Centralna izborna komisija BiH ima ovlaštenja da izrekne sljedeće sankcije:

1. novčanu kaznu koja ne prelazi iznos od 30.000 konvertibilnih maraka;
2. uklanjanje imena kandidata sa kandidatske liste ako se utvrdi da je kandidat lično odgovoran za povredu;
3. poništenje ovjere političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata;
4. zabranu angažiranja određenog lica za rad na biračkom mjestu, u Centru za birački spisak, u općinskoj izornoj komisiji, u centrima za brojanje ili drugoj izornoj komisiji uspostavljenoj u skladu sa članom 2.21 ovog zakona.”

Član 5.

Iza člana 7.2 Zakona dodaje se novi član 7.2a, koji glasi:

“Član 7.2a

(1) Nosiocima izvršne funkcije utvrđenim u članu 1.8, stav (6) ovog zakona i nosiocima mandata zabranjena je zloupotreba javnih sredstava.

(2) Zloupotrebu javnih sredstava iz stava (1) ovog člana čine sljedeće radnje:

- a. uključivanje državnih službenika koji su podređeni kandidatu u obavljanju poslova u radnom vremenu u cilju promocije kandidata ili političkih subjekata;
- b. korištenje prostorija javnih ustanova i organa za obavljanje predizbornih aktivnosti ako korištenje istih prostorija nije zagarantovano drugim kandidatima i političkim subjektima pod istim uslovima;
- c. korištenje sredstava komunikacije, informacionih usluga, kancelarijske opreme javnih ustanova i organa za izbornu kampanju;
- d. korištenje sredstava prevoza u vlasništvu državnih, entitetskih, gradskih, kantonalnih ili općinskih organa i organizacija bez naknade ili po sniženim naknadama za aktivnosti kampanje. Ova odredba se ne odnosi na prevoz osoba koje se posebno štite u skladu sa zakonom koji se obavlja kao dio sigurnosnih mjera koje se primjenjuju u odnosu na visoke dužnosnike koji podliježu službenoj zaštiti koju pružaju nadležni organi prilikom obavljanja službene dužnosti ili

postupanja po službenoj dužnosti;

- e. prikupljanje potpisa ili izborna kampanja koju provode lica koja obavljaju izabrane funkcije ili su državni službenici, tokom službenih aktivnosti ili događaja koje organizuje javna ustanova ili organ.

(3) Poštivanje ograničenja iz stava (2) ovog člana ne sprječava javne i izabrane dužnosnike ili državne službenike u vršenju službene dužnosti.”

Član 6.

U članu 7.3 Zakona, stavu prvom, tačka 7) mijenja se i glasi:

“7) koristiti se govorom mržnje, i/ili objaviti ili upotrijebiti slike, simbole, audio i video zapise, SMS poruke, internet komunikacije, društvene mreže i mobilne aplikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati.”

Drugi stav člana 7.3 Zakona mijenja se i glasi:

“(2) Zabranjeno je lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata kao i zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora ispred jednog političkog subjekta protivno odredbi člana 2.19 ovog zakona i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo sa ciljem pogodavanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkog odbora.”

Član 7.

Član 19.8. Zakona mijenja se i glasi:

“(1) Novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za povredu zaposleni ili angažirani u izornoj administraciji, ako:

1. učestvuje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrasno (član 2.1);
2. ne odredi biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini (član 2.13 tačka 2.);
3. ne osigura izborni materijal za glasanje na svim nivoima izbora u Bosni i Hercegovini (član 2.13 tačka 4.);
4. ne obavijesti birače o svim informacijama neophodnim za provođenje izbora, u skladu s propisima Centralne izborne komisije BiH (član 2.13 tačka 5.);
5. nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje (član 2.13 tačka 7.);
6. imenuje predsjednika i članove biračkih odbora i njihove zamjenike suprotno članu 2.19 stav (3);
7. prekrši zabranu iz člana 2.19 stav (13);
8. ne ažurira podatke u skladu s promjenom broja birača i propisima Centralne izborne komisije BiH [član 3.8 stav (3) tačka b)];
9. ne osigura uvid u izvod iz Centralnog biračkog spiska na teritoriji svoje općine [član 3.8 stav (3) tačka c)];
10. ne osigura podatke za Centralni birački spisak kako je utvrđeno propisima Centralne izborne komisije BiH [član 3.8 stav (3) tačka d)];

11. ne vodi evidenciju zahtjeva i prigovora i ne čuva popratnu dokumentaciju [član 3.8 stav (4)];
12. odredi biračka mjesta suprotno članu 5.1 stav (3);
13. ne osigura izborni materijal za glasanje [član 5.3 stav (3)];
14. neopravdano nije prisutan tokom cijelog procesa glasanja i brojanja glasova (član 5.5);
15. ne odredi dužnosti članovima biračkog odbora [član 5.6 stav (2)];
16. zapisnik o radu biračkog odbora ne sadrži podatke propisane ovim zakonom (član 5.7);
17. ne objasni biraču način glasanja i ne osigura tajnost glasanja [član 5.11 stav (1)];
18. ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska u skladu s ovim zakonom (član 5.13);
19. izda glasački listić ili listiće suprotno propisima koji reguliraju izdavanje glasačkih listića (član 5.13);
20. pomaže licu pri glasanju na način koji nije u skladu s ovim zakonom [član 5.19 stav (2)];
21. su obrasci popunjeni suprotno članu 5.25; ili
22. podaci objedinjenih zbirnih rezultata glasanja za općinu nisu u skladu s članom 5.27.

(2) Za povredu iz stava (1), tačke 1., 7. i 13. do 21. ovog člana kaznit će se članovi biračkog odbora novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 3.000,00 KM.

(3) Za povredu iz stava (1) tačke 1., 7. i 14. do 21. ovog člana kaznit će se politički subjekt u ime kojeg je imenovan član biračkog odbora, novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.”

Član 8.

Član 19.9. Zakona mijenja se i glasi:

“(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit će se za povredu politički subjekt, ako:

1. u roku od deset dana ne dostavi izmjene podataka (član 4.22);
2. ukloni, prekrije, ošteti ili izmijeni štampani oglas, plakat, poster ili drugi materijal koji se, u skladu sa zakonom, koristi u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata [član 7.2 stav (2)];
3. postavi oglas, plakat ili poster, odnosno napiše svoje ime ili slogan koji je u vezi sa izbornom kampanjom, u ili na zgradi u kojoj je smješten organ vlasti bilo na kojem nivou, javno preduzeće, javna ustanova ili mjesna zajednica, ili na vjerskom objektu, na javnom putu ili javnoj površini, osim na mjestu predviđenom za plaketiranje i oglašavanje;
4. zloupotrebi javni resurs za vlastitu upotrebu i promociju političkog subjekta kojem pripada [član 7.2a, stav (2)];
5. nosi i pokaže oružje na političkom skupu, biračkom mjestu ili njegovoj okolini, odnosno za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnosti političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata u izbornom procesu [član 7.3 stav (1) tačka 1.];
6. omete skup druge političke stranke, koalicije ili nezavisnog kandidata, kao i podstakne drugog na takve aktivnosti [član 7.3 stav (1) tačka 2.];
7. spriječi novinara da obavi svoj posao u skladu s pravilima profesije i izbornim pravilima [član 7.3

stav (1) tačka 3.);

8. obeća novčanu nagradu ili drugu materijalnu korist s ciljem dobivanja podrške birača ili prijeti pristalicama druge političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata [član 7.3 stav (1) tačka 4.];
9. podstakne na glasanje lice koje nema pravo glasa [član 7.3 stav (1) tačka 5.];
10. podstakne lice da glasa više puta na istim izborima ili da glasa u ime drugog lica [član 7.3 stav (1) tačka 6.];
11. koristi se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, ili objavi ili upotrijebi sliku, simbol, audio ili videozapis, SMS poruku, internet poruku ili drugi materijal koji može tako djelovati [član 7.3 stav (1) tačka 7.];
12. lažno se predstavi u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata, ili fiktivno predstavi politički subjekt kojem je dodijeljeno mjesto u biračkom odboru kako bi pogodio drugom političkom subjektu kojem mjesto u biračkom odboru nije dodijeljeno [član 7.3 stav (2)];
13. održi skup s ciljem izborne kampanje [član 7.4 stav (1) tačka 1.];
14. izloži na biračkom mjestu ili u njegovoj okolini bilo kakav materijal s ciljem uticaja na birače [član 7.4 stav (1) tačka 2.];
15. koristi domaća i međunarodna sredstva komunikacije s ciljem uticaja na birače [član 7.4 stav (1) tačka 3.];
16. koristi megafon ili druge razglasne uređaje s ciljem uticaja na birače [član 7.4 stav (1) tačka 4.];
17. obavi bilo kakvu aktivnost koja ometa ili opstruira izborni proces [član 7.4 stav (1) tačka 5.];
18. ne podnese u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH izjavu o ukupnom imovinskom stanju na zahtijevanom obrascu u (član 15.7 i član 15.8);
19. prekorači najveći iznos sredstava za finansiranje izborne kampanje iz člana 15.10;
20. vodi izbornu kampanju u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje [član 16.14 stav (3)];
21. posmatrač, u toku posmatranja izbornog procesa, ometa izbornu aktivnost i ne poštuje tajnost glasanja [član 17.2 stav (1)];
22. posmatrač za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti ne nosi službenu akreditaciju i nosi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata ili nezavisnim kandidatom [član 17.2 stav (3)].

(2) Za povredu iz stava (1) tačke 2. do 17. ovog člana koju počini pristalica političkog subjekta kaznit će se taj politički subjekat.

(3) Za povredu iz stava (1) tačke 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 15.000,00 KM.

(4) Za povredu iz stava (1) tačke 2. do 18. ovog člana kaznit će se i kandidat političkog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM.

(5) Za povredu iz stava (1) tačke 5., 9., i 10. ovog člana kaznit će se i zaposleni ili angažirani u izbornoj administraciji novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 3.000,00 KM.

(6) Za povredu iz ovog člana, Centralna izborna komisija BiH, pored novčanih kazni, može izreći i druge sankcije predviđene u članu 6.7 Izbornog zakona BiH.”

Član 9.

Radi izbjegavanja sumnje, prekršajni postupci započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona, okončat će se u skladu s odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja prekršaja, osim ako je ovaj Zakon blaži za počinioca.

Član 10.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika, ili prvog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, koji god od tih dana nastupi ranije.